

ถึงเวลาต้องเปลี่ยนแปลง!

ตั้งแต่ เดือน มี.ค. 2563 **ดร.คณหญิงกัลยา**

โสภณพนิช รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (รมช.ศธ.) มอบหมาย **ศาสตราจารย์ศรีราชา วงศารยางกูร** ที่ปรึกษาและประธานคณะกรรมการประสานงานการปฏิรูปและติดตามนโยบาย รมช.ศธ. พร้อมคณะมาร่วมทำงานกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) เพื่อติดตามความก้าวหน้าตามพันธกิจ สกศ. และคอยให้คำปรึกษาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาอย่างใกล้ชิด

“ดร.คณหญิงกัลยา โสภณพนิช ซึ่งกำกับดูแล สกศ. ท่านต้องการปรับกลยุทธ์ด้านการศึกษา เพื่อฝ่าทางตันระบบบริหารจัดการศึกษาที่ทำได้จริง เกิดรูปธรรมในทางปฏิบัติ ไม่ใช่วาทกรรม มีใช่แค่คำพูดสวยหรู เพราะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศระยะยาว มีความก้าวหน้าทัดเทียมนานาชาติ”

ศาสตราจารย์ศรีราชา กล่าวระหว่างพบปะผู้บริหาร สกศ. เมื่อปลาย 11 มี.ค. 2563

ดร.สุภัทธร จำปาทอง เลขาธิการสภาการศึกษา พร้อมคณะผู้บริหาร สกศ.

จึงเร่งปรับรูปแบบการดำเนินงานที่ฉับไวยิ่งขึ้นสนองนโยบาย รมช.ศธ. เพื่อตอบโจทย์ปฏิรูปการศึกษาที่จับต้องได้ พร้อมสังเคราะห์ข้อเสนอเชิงนโยบายที่ชัดเจน

การขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านศึกษานั้น สกศ. รับผิดชอบวาระการปฏิรูปที่ประกอบด้วย **1.การปฏิรูประบบการศึกษาและการเรียนรู้**โดยรวมของประเทศ โดย พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่และกฎหมายรอง **2.การปฏิรูปการพัฒนาเด็กเล็ก** และเด็กก่อนวัยเรียน **3.การปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา** **4.การปฏิรูปกลไกและระบบการผลิตคณาจารย์และพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์** **5.การปฏิรูปการจัดการเรียนการสอน**เพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 **6.การปรับโครงสร้างของหน่วยงานในระบบการศึกษา**เพื่อบรรลุเป้าหมายในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน และยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษา และสุดท้าย **7.การปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้**โดยการพลิกโฉมด้วยระบบดิจิทัล

แน่นอนที่สุดดวงการศึกษาต้องเปิดกว้างทางความคิด แม้จะมีความคิดเห็นที่แตกต่างในการรับฟังความคิดเห็นหลายเรื่องที่ผ่านมาเมื่อ สกศ. ไปถึงมือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาแล้ว เช่น **ร่าง พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ....** รวมถึงข้อเสนอเชิงนโยบายต่าง ๆ

แต่ผลสังเคราะห์ทางความคิดที่ได้จากที่มนักวิจัย สกศ. จากการลงพื้นที่ 4 ภูมิภาคเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน หลายประเด็นถูกนำไปต่อยอดนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) รวมถึงหน่วยงานจัดการศึกษาอื่น ๆ ด้วย เช่น กำหนดเป้าหมายการศึกษา มุ่งเน้นสร้างคนดี คนเก่ง มีความสุข มีความสามารถด้านสังคม (Soft skill) ส่งเสริมโรงเรียนเป็นนิติบุคคลเต็มรูปแบบ

พร้อมเร่งสร้างความเชื่อมโยงนโยบายการศึกษาทั้งของ ศธ. และกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) เพื่อขจัดอุปสรรคในการพัฒนาระบบการศึกษาของชาติ รวมทั้งผลักดันการใช้ฐานข้อมูลขนาดใหญ่ด้านการศึกษา (บิ๊กดาต้า) เป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดทำนโยบายบนหลักฐานเชิงประจักษ์นำไปสู่การปฏิรูปการศึกษาที่เป็นรูปธรรม

ประการสำคัญ สกศ. ต้องเร่งปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ - ความคิด - ความเข้าใจการศึกษาที่ถูกต้องทิศทาง!

ในท่ามกลางความแตกต่างทางความคิดจึงส่งผลต่อการปรับปรุงระบบการศึกษาชาติไม่ว่าจะเป็นแนวคิดปรับโครงสร้าง ศธ. การผลิตและพัฒนาครูทั้งระบบการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนรองรับอนาคต ฯลฯ สกศ. จำเป็นต้องติดตามและประเมินผลนโยบายสู่การปฏิบัติ และเดินหน้าผลักดันเป็นรูปธรรมมากที่สุด

นั่นคือถ้อยคำศาสตราจารย์ศรีราชา วงศารยางกูร กล่าวย้ำกับคณะผู้บริหาร สกศ. ต้องปรับแนวคิดและรูปแบบในการทำงานซึ่งนำความคิดเชิงนโยบายการศึกษาระดับชาติ ดังเช่น ดร.คณหญิงกัลยา โสภณพนิช คาดหวัง สกศ.

เป็น **“ขงเบ้ง”** ทางการศึกษาของประเทศ **สกศ. จึงต้องปรับเปลี่ยนองค์กรให้เข้มแข็งยิ่งขึ้นเพื่อบรรลุเป้าหมายสำคัญนี้** ●

ในการประชุมหัวหน้า

ส่วนราชการระดับกระทรวงหรือเทียบเท่า ครั้งที่ 1/2563 เมื่อ 9 มี.ค. 2563

พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี กล่าวถึงสถานการณ์บ้านเมืองขณะนี้ สิ่งสำคัญที่สุดคือการสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ซึ่งข้าราชการต้องชัดเจนในการทำงาน มีความละเอียดรอบคอบ มีกระบวนการในการติดตามและประเมินการทำงานอย่างเป็นระบบ ในทุกระดับเพื่อนำนโยบายขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง ตามบัญชาของ สร.1 ดังกล่าว

ได้สร้างแรงกระตุ้นถึงวงการศึกษานายกรัฐมนตรีว่า การกระทรวงศึกษาธิการ (รมว.ศธ.) พยายามพลิกวิกฤตเป็นโอกาสของ ศธ. ในช่วงที่ประสบวิกฤตทางเศรษฐกิจ สังคม และโรคระบาดเกิดขึ้น เร่งผลักดันครูถอดบทเรียนวิกฤตเหล่านี้ไปสู่การต่อยอดพัฒนาองค์ความรู้นำไปสู่ผู้เรียน ขณะที่การพัฒนาผู้เรียนนั้น ศธ. ผลักดันให้มีการพัฒนากระบวนการคิดตั้งแต่ระดับปฐมวัย เพื่อยกระดับหลักสูตรที่มุ่งเน้นการคิดวิเคราะห์เป็นตั้งแต่วัยเยาว์จะเป็นรากฐานสำคัญพัฒนาการทางความคิดของเด็กในช่วงวัยที่มากขึ้นตามลำดับ

ศร.- ดีอีเอส สานหลักสูตรดิจิทัล

นายณัฏฐพล ทีปสุวรรณ รมว.ศธ. เปิดเผยว่า ศธ. เตรียมประชุมร่วมกับกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ดีอีเอส) เพื่อต่อยอดการนำหลักสูตรด้านดิจิทัลมาขับเคลื่อนให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม ภายหลังจาก **พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา** นายกรัฐมนตรี และตนได้พบกับผู้บริหารสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (ดีป้า) โดย ดีป้า ได้นำเสนอหลักสูตรด้านดิจิทัล 2 - 3 หลักสูตร ที่สามารถส่งเสริมขับเคลื่อนการศึกษาได้ โดยเฉพาะการบริหารจัดการ

แนวคิด Local

โรงเรียนในอนาคตต้องใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ มากขึ้น ทาง ศธ. ต้องเร่งปรับหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตร อาชีวศึกษาตอบโจทย์สังคมยุค 4.0

ก้าวข้าม 3 อุปสรรคใหญ่

ดร.ชัยยศ อิ่มสุวรรณ์ ประธาน คณะกรรมการบริหาร สำนักงานบริหาร และพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) หรือ สบร. และอดีตรองเลขาธิการ สภาการศึกษา แสดงทัศนะถึงแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ว่า ปัญหาใหญ่ของการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาไทยเป็นเรื่องของกระบวนการทัศน์ (Paradigmatic Problem) ที่มีกรอบความคิดหรือทฤษฎีต่าง ๆ ในการจัดการศึกษามีความหลากหลาย

ต่างคนต่างคิด ต่างคนต่างสั่งการ ต่างคนต่างทำ ทั้งที่มีเป้าหมายพัฒนาคุณภาพ การศึกษาเหมือนกัน แต่ยิ่งปฏิรูป การศึกษามากขึ้นเท่าไรประเทศยังตกอยู่ใน วังวนปัญหาเดิม

ทั้งนี้ เห็นว่าต้องก้าวข้ามอุปสรรคเชิง กระบวนทัศน์ 3 เรื่องใหญ่ คือ **1.เปลี่ยนวิธีคิด** การจัดการศึกษาเสียใหม่ **2.ทะลายไซโล** ในองค์กรและสร้างความเชื่อมโยงระบบ และโครงสร้างการบริหารจัดการการศึกษา ให้ได้ และ **3.ใช้คนที่มีความรู้** และ ประสบการณ์จริงด้านการศึกษา เข้ามากำหนดทิศทางหรือชี้แนะนโยบาย การปฏิรูปการศึกษา ทั้งหมดจึงต้อง ปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ (Paradigm shift) เพราะการศึกษาเป็นเรื่องการกระทำ

ทะยาน Global

กับคน ต้องมองการศึกษาด้วยวิธีคิดเชิงระบบที่เห็นว่า องค์ประกอบต่าง ๆ ในสังคมเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันตลอดเวลา และต่างเป็นปัจจัยซึ่งกันและกัน ฉะนั้น การศึกษาจึงไม่ใช่ระบบที่โดดเดี่ยว แต่เกี่ยวเนื่องกับระบบต่าง ๆ ในสังคม

เร่งสานปมพัฒนาปฐมวัย

งานวิจัยฉบับหนึ่งของ **สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)** สะท้อนผลการศึกษา **“การศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนเพื่อก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21”** มีการศึกษาลงลึกไปถึงงบประมาณรายจ่ายภาครัฐเพื่อการพัฒนาเด็กในช่วง 0 - 3 ปีในประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับบทบัญญัติ

ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ที่มองเห็นคุณค่าการพัฒนาคเด็กปฐมวัย สรุปลผลวิจัยระบุว่า งบประมาณการลงทุนกับเด็กปฐมวัยของไทยยังน้อยเกินไป และความสุขเด็กไทยในวัยเรียนเหลือน้อย ส่งผลกระทบทำให้วัยรุ่นมีปัญหาสุขภาพทางจิตมากขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากการสะสมความเครียดตั้งแต่วัยเด็กจากโครงสร้างครอบครัว ที่มีความแตกต่างกัน ความเหลื่อมล้ำของคุณภาพสถานศึกษา การแข่งขันในระบบการศึกษา เด็กแฉวหลังที่ถูกทะเลาะเจอนเกิดเป็นกลุ่มที่ไม่เรียนและไม่ทำงาน ปรากฏการณ์เหล่านี้พบทั้งเด็กจากครอบครัวฐานะดีและครอบครัวที่ยากไร้

อย่างไรก็ดี สกศ. ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็ก

ปฐมวัยแห่งชาติ พร้อมเป็นสะพานเชื่อมโยงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชน ภาคประชาสังคมเพื่อการศึกษา หรือกัน เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวอย่างจริงจังต่อไป

4 ปัจจัยประชาสังคมสำเร็จ

ที่ประชุมคณะอนุกรรมการสภาการศึกษา (อนุฯ กกส.) ด้านบทบาทของภาคประชาสังคมเพื่อการศึกษา ที่มี **รองศาสตราจารย์ วินัย ดะห์ลัน** เป็นประธาน ได้สังเคราะห์แนวคิดการพัฒนาภาคประชาสังคมเพื่อการศึกษา พบว่าปัจจัยความสำเร็จมี 4 ข้อ คือ

- 1. มีแนวคิดใหม่** ในการดำเนินงาน
- 2. ดำเนินงานโดยคนพื้นที่** เพื่อความยั่งยืน
- 3. ภาครัฐสนับสนุน** ระยะเวลาเริ่มต้นและดำเนินการต่อโดยคนพื้นที่ และ
- 4. ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม** อย่างเข้มแข็ง

อย่างไรก็ตาม สกศ. เร่งศึกษาข้อมูลกฎหมาย ระเบียบ การจัดตั้งมูลนิธิ สมาคม และการรวมตัวของภาคประชาสังคมเพื่อการศึกษาในรูปแบบอื่น ๆ รวมทั้งข้อมูลภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนการศึกษานำไปสู่การขยายผลจริงในพื้นที่ต่าง ๆ

นำเสนออย่างยิ่งหาก**การเพิ่มบทบาทภาคประชาสังคมเพื่อการศึกษาและลดอำนาจบทบาท ศธ. ให้เล็กลง โดยใช้แนวร่วมปฏิรูปกลับหัว หรือ Upside down** จากฐานรากย้อนสู่ยอดแห่งอำนาจ พร้อมยกบทบาทครู อาจารย์ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ปัญญาชน นักวิชาการ ผู้ประกอบการ เข้ามาจัดการศึกษาอย่างหลากหลายและแข่งขันในเชิงคุณภาพการศึกษา

อาจเป็นยุทธศาสตร์ “ทางเลือก” ครั้งสำคัญที่นำไปสู่ Paradigm shift ในมุมนิต ดร.ชัยยศ อิ่มสุวรรณ์ เสนอแนวทางก็เป็นได้! •

เสริมศักยภาพการศึกษา

วันที่ 9 มี.ค. 2563 **ดร.คุณหญิงกัลยา โสภณพนิช** รมช.ศธ. เชิญคณะผู้บริหาร สกศ. ทหารเรือ ร่วมกับคณะที่ปรึกษา รมช.ศธ. ขับเคลื่อนงานปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา โดยมีมอบหมาย ศาสตราจารย์ศรีราชา วงศารยางกูร คอยให้คำปรึกษาและประสานการทำงานร่วมกับ สกศ. ผลักดันผลงานที่มีประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อตอบโจทย์การปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

ปรับบทบาทสถานการณ

วันที่ 5 มี.ค. 2563 **ดร.สุภัทระ จำปาทอง เลขาธิการสภาการศึกษา** ประธานการประชุมสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ครั้งที่ 1/2563 ส่งการเร่งรัดการใช้งบประมาณสอดคล้องกิจกรรมและกำกับข้าราชการดูแลรักษาสุขภาพร่วมป้องกันการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด - 19)

เวิร์กช็อปตัวชี้วัดกศ.ไทย

วันที่ 4-6 มี.ค. 2563 ที่ สกศ. และโรงแรม พาโค้ เขาใหญ่ นายเดอะโบนันซ่า จ.นครราชสีมา **ดร.อุษณีย์ ธโนศวรรย์** รองเลขาธิการสภาการศึกษา ประธานเปิดการประชุมเชิงปฏิบัติการ “การจัดทำมาตรฐานข้อมูลและตัวชี้วัดทางการศึกษาของประเทศไทย” เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลของประเทศไทย ตามกรอบที่ UNESCO Institute for Statistics: UIS สร้างคุณภาพและความน่าเชื่อถือตามหลักสากล ครั้งที่ 2/2563 เร่งทบทวนมติ ครม. ยกระดับแผนการศึกษาแห่งชาติเป็นแผนระดับ 2 และพิจารณากลไกการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติสู่การปฏิบัติ

ยกระดับแผนชาติสู่การปฏิบัติ

วันที่ 3 มี.ค. 2563 **พล.อ.พหล สว่างเนตร** ประธานการประชุมคณะอนุ กกส. ด้านนโยบายการศึกษา และกลไกการขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติครั้งที่ 2/2563 เร่งทบทวนมติ ครม. ยกระดับแผนการศึกษาแห่งชาติเป็นแผนระดับ 2 และพิจารณากลไกการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติสู่การปฏิบัติ

ถกมาตรฐานศึกษาสูงวัย

วันที่ 3 มี.ค. 2563 **ดร.ชัยยศ อิมสุวรรณ์** ประธานการประชุม คณะทำงานจัดทำร่างมาตรฐานการจัดการศึกษาผู้สูงอายุ ครั้งที่ 1/2563 ส่งเสริมผู้สูงวัยเรียนรู้ตลอดชีวิต เตรียมกำลังคนสู่ช่วงสูงวัยที่มีคุณภาพและมีความสุข สร้างคุณค่าในตนเอง มีทักษะสำหรับผู้สูงวัยในศตวรรษที่ 21

หารือแผนจัดสรรงบประมาณ

วันที่ 12 มี.ค. 2563 **ผู้แทนหน่วยงานจัดการศึกษาในสังกัด อปท. สฟฐ. และ ดชด.** ประชุมร่วมกับคณะทำงาน สกศ. ทหารเรือแนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อวางแผนการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษา นำไปสู่การปฏิรูประบบทรัพยากรทางการศึกษาที่มีความคุ้มค่า

ผู้สนใจสามารถขอรับ..

OEC News Connex

ได้ที่ สำนักสื่อสารองค์กร ชั้นที่ 1 อาคาร 1

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
- Download ที่ www.onec.go.th

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

99/20 ถนนสุขุมวิท เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

โทร. 0 2668 7123 โทรสาร 0 2243 0083

www.onec.go.th

คณะผู้จัดทำ
ที่ปรึกษา

ดร.สุภัทระ จำปาทอง
ดร.อุษณีย์ ธโนศวรรย์
นันท์ชา ไวยนพ

เลขาธิการสภาการศึกษา
รองเลขาธิการสภาการศึกษา
ผู้อำนวยการสำนักสื่อสารองค์กร

บรรณาธิการ
ผู้ประสานงาน

อิทธิกร เถกิงมหาโชค
วรัญภรณ์ คุณเวช
โสภิตา พิมสอน
สุภาชัย พันธุ์เดช

สร้างสรรค์ผลงานโดย : สำนักสื่อสารองค์กร

OEC News สภาการศึกษา